

NOVICE.

Nadomestilo za slovenske

Iste med stavk.

Stev. 2.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1919.

Leto I.

Nova vlada.

Belgrad, 20. okt. V soboto dopoldne je bil podpisan ukaz, s katerim se imenuje kabinet g. Ljube Davidoviča. Kot podpredsednik je prišel v kabinet don Juraj Biankini. V kabinetu so ostali vsi ministri prve demokrasko-socialistične vlade. Kabinet ima najširša pooblastila. — Dr. Trumbič je pripravljen, da ostane tudi v tem kabinetu minister zunanjih poslov. Ministrstvo se bo prihodnje dni rekonstruiralo, odnosno izpopolnilo. Takoj v soboto popoldne je bila prva seja novega kabineta. Navzoč je bil tudi novi ministrski podpredsednik Biankini.

LDU Beograd, 20. okt. Vlada namerala izvesti nekatere izpremembe v kabinetu, da bi mogla čimpreje stopiti pred narod. Potem bi takoj začela svoje delovanje, prekinjeno po dolgi krizi. Ako bi opozicija onemogočila njeno delo, bo vlada odločila, ali naj razpusti narodno predstavništvo.

LDU Beograd, 20. okt. V poslanskih krogih se govori, da vlada ne bo stopila pred narodno predstavništvo, preden ne bo zgotovila najvažnejših pripravljanih del. Čuje se, da se bodo najprej izgotovili nekateri zakonski načrti in da bodo tako dolgo parlamentarne seje odgodene.

LDU Beograd, 20. okt. Včeraj je bila kabinetna seja pod predsedstvom Njegovega Veličanstva prestolonaslednika regenta. Seja je trajala dopolde in popoldne in se nadaljuje danes. Razpravljalo se je o zunanjih politikah. Baje še niso skenili nič definitivnega.

LDU Beograd, 20. okt. Pri današnji seji ministrskega sveta je minister za zunanje stvari dr. Trumbič dokončal svoje izvestje o zunanjepolitičnem položaju. Vsa vprašanja, ki so bila predmet razprave, so bila rešena tekom teh dveh dni. Sprejeti so bili sklepi, ki bodo služili za navodila naši mirovni delegaciji v Parizu. Sejam je včeraj in danes prisostvoval tudi general Pešič, dosedanji naš vojni izvedenec pri delegaciji v Parizu, ki je zastopal vojvodo Mišiča.

PETROGRAD PADEL.

LDU Helsingfors, 19. okt. (DunKU) Mesto Kronstadt je včeraj popoldne razobesilo belo zastavo. Krasnoje selo je zavzeto. Mesto Petrograd je poslalo k generalu Judeniču odposlanstvo, da se pogaja radi kapitulacije.

LDU Amsterdam, 20. okt. (DunKU) V Kodanj dospele vesti potrjujejo, da je general Judenič vkorakal v Petrograd. Bolj-

ševiška fronta je na mnogih mestih predrta.

LDU Amsterdam, 20. okt. (DunKU) »Times« javljajo iz Pariza, da so delavci v Petrogradu po odhodu komunističnih čet dobili povelje, naj se tudi oni umaknejo iz mesta.

LDU Helsingfors, 20. okt. (DunKU) Po poročilih s petrogradske fronte zbirajo boljševiki močne čete pri Petrogradu in Gdovu ob peipuškem jezeru. V Petrogradu divjajo poulični boji.

LDU Amsterdam, 20. okt. (DunKU.) Kakor poročajo »Times« iz Kodanja, je vzhodni del Kronstadta v plamenu. Angleško brodovje zabranjuje boljševiškim vojnim ladjam izhod iz luke, da bi se udeležili obrambe Petrograda.

LDU Pariz, 20. okt. (DunKU) Kakor piše »Liberte«, je Sasonov prejel od ruskega poslanika brzojavko, ki službeno poroča, da je general Judenič zasedel Petrograd.

LDU Bern, 20. okt. (ČTU) Armadno vodstvo južno-ruske armade poroča: Naše čete so zavzele Černikov in ujele mnogo rdečih gardistov ter uplenile veliko vojnega materijala. Boljševiki niso mogli radi izredno hitrega prodiranja naših čet spraviti iz mesta nobenega materijala.

POZIVNI RAZGLAS.

K dvamesečnim orožnim vajam so pozvani svoj čas potrjeni ali za sposobne spoznani in sicer letnika 1885 in 1884 na dan 3. novembra 1919, letniki 1883, 1882 in 1881 na dan 7. novembra 1919.

K trimesečni vojaški službi so pozvani vsi oni letnikov 1895—1898, ki so sedaj kot vzdrževalci rodbine, samostojni posestniki itd. (po par. 30—32 bivšega avstr. zakona) oproščeni in sicer na dan 11. novembra 1919.

V aktivno službo je pozvan letnik 1898 na dan 12. decembra 1919. Dalje vsi oni letnikov 1890—1894, ki so bili pred vojno kot uradniki, industrijalci, trgovci, vojni dobavitelji itd. vojaške službe oproščeni ali pa so vsled oproščanja odslužili manj kot 18 mesecev pri vojaki in sicer na dan 18. decembra 1919. — Vsi navedeni se morajo določene dni zglašiti vsakokrat ob 8. uri zjutraj pri pukovski okružni komandi (vojno dopolnilnem poveljstvu), v čigar področju je njihovo bivališče.

MIROVNA POGODBA Z AVSTRIJO.

LDU Beograd, 20. oktobra. V torek se odpelje delegat dr. Trumbič v Pariz. V političnih krogih menijo, da bo dr. Trumbič prejel instrukcije za jugoslovansko delegacijo v tem zmislu, da naj se podpiše mirovna pogodba z Avstrijo.

ZA REVNO PREBIVALSTVO.

LDU Beograd, 20. oktobra. Vlada bo dala mesečno 600 vagonov brezplačno na razpolago revnemu prebivalstvu.

NEREDNOSTI PRI IZVOZNICAH.

LDU Beograd, 20. oktobra. V ministrstvu za prehrano so prijeli nekaj uradnikov, ki so v zvezi z nekaterimi tovariši v Zagrebu izrabljali občinstvo pri izdajanju izvoznice. Minister Bukšeg je odredil strogo preiskavo. Dognalo se je, da so nekateri uradniki pri izdajanju izvoznice zahtevali od občinstva po 3 do 5 K za vsak kilogram blaga, za katerega se je glasila izvoznica. Prijeli so Martina Marasa, knjigovodjo I. razr., ki je bil takoj odstavljen od službe. V Zagrebu so prijeli nekega Komadino in Pintariča.

DOBER PLEN.

Zagreb, 20. okt. Na potu z Dunaja v Zagreb so aretirali enega najagilnejših zagrebških valutnih trgovcev, ki je hotel utihotapiti v našo državo več milijonov nežigosanih bankovcev. Ti valutni trgovci so plačevali za 100 nežigosanih kron 118 avstrijskih, kasneje so hoteli te nežigosane bankovce žigosati za jugoslovanske, s čemer bi zaslužili »ogromne svote«.

GIOLITTI

o dogodkih pred in med vojno in o sedanjem položaju.

Rimska »Tribuna« objavlja govor, ki ga je imel pretekli teden znani italijanski državnik Giolitti pred svojimi volilci v mestecu Dronero v Piemontu. Iz njegovega govora posnemamo te-le zanimive odstavke: Rekel je med drugimi: Dne 9. avgusta 1913, ko sem bil ministrski predsednik, mi je minister zunanjih del di' San Giuliano poslal brzojavno obvestilo, da je Avstrija izrazila namen pričeti vojno proti Srbiji. Takrat sem odgovoril na to obvestilo tako-le: Ako Avstrija nastopi proti Srbiji, je jasno, da nas zveza z Avstrijo ne veže. Avstrija bi to storila na svojo pest. Trozveza ima samo obrambni značaj. Italija bi morala Avstriji pomagati samo v slučaju, ako bi bila napadena. Ker pa v tem slučaju hoče Avstrija napasti Srbijo, ne more biti govora o obrambi. Potrebno je, da se to pove Avstriji na docela jasen način in želeti je, da bi tudi Nemčija skušala pregovoriti Avstrijo, naj ne prične te skrajno nevarne pustolovščine. Na ta način se je preprečil izbruh vojne leta 1913. Leta 1914. se je ponovila ista stvar. Avstrija je napadla Srbijo in jaz sem dosledno svojemu stališču leta 1913 takoj izjavil, da

se mora Italija proglasiti za nevtralnno. Štiri mesece kasneje je takratni minister zunanjih del Sonnino pričel z Avstrijo diplomatična pogajanja, na podlagi člena 7. trozvezne pogodbe, ki je določal, da se mora tako Avstrija kakor Italija vzdržati vsakršne okupacije balkanskega ozemlja in da ima, ako ena izmed njiju izvrši kakršnokoli, če tudi začasno okupacijo, druga pravico do kompenzacije. Ta pogajanja so trajala do 3. maja 1915, t. j. do dne, ko je italijanska vlada izjavila Avstriji, da smatra njene ponudbe za nezadostne in da vsled tega odpade vsako upanje za sporazum. Obenem je tudi izjavila, da se odslej ne smatra več vezano in je ohenem odpovedala pogodbo v trozvezi. Nato je izbruhnila vojna. Jaz sem bil trdno prepričan, da bo vojna trajala zelo dolgo. Takisto sem bil mnenja, da je Avstro-Ogrska že po svoji naravi obsojena k razpadu, že vsled ljubosumnosti med Avstrijo in Ogrsko, še bolj pa zato, ker se je vedno večal proti njej odpor podjarmljenih narodov Čehov, Slovencev, Romunov, Hrvatov in Italijanov, ki so tvorili večino prebivalstva. V slučaju razsula bi se italijanski del monarhije lahko brez težave združil z Italijo. To so bili razlogi, ki so me vodili, da sem se izjavil proti vstopu Italije v vojno... Nato je Giolitti razpravljal o londonskem paktu in o kobariški katastrofi. Dotakniviši se reškega vprašanja je izvajal: »Vsakega Italijana mora boleti srce, da se odreka italijanski Reki pravica, da se združi z materjo domovino. Odgovornost za sedanji žalostni položaj mora nositi ono ministrstvo, ki je v londonskem paktu z dne 26. aprila 1915 izrečno pripustilo, da se Reka izroči Hrvatom t. j. Jugoslovanom. Ta žrtev, neupravičena, ker doprinešena v trenutku, ki bi bodoči zavezanci Italiji ne odrekli ničesar, je prvi izvor današnjih težkoč. Zmaga je nam naklonila varno mejo in združila z materjo domovino trentinske in tržaške Italijane. Vsled geografičnih ozirov pripadejo naši državi nekatere narodnosti, ki ne govore našega jezika. Naša dolžnost bo, postopati z njimi tako pristrčno, da ne bodo imeli nikoli povoda obžalovati, da so postali italijanski državljani... Govoreč o finančnem položaju Italije, je Giolitti izvajal med drugim: »Pred vojno je znašal naš državni dolg približno 13 milijard. Sedaj imamo dolga 34 milijard. Kolikor je mogoče dognati, bo znašal letni primanjkljaj v proračunu za leto 1919/1920 okoli dve milijardi 750 milijonov. Letni primanjkljaj v proračunih, ki bodo sledili tekočemu, bo pa znašal najmanj 4 milijarde lir. To dejstvo je najboljšo merilo za to, kako ogromno odgovornost morajo nositi ni, ki so zapletli Italijo v vojno. Svetovna vojna je izpremenila vso Evropo v geografskem oziru, in ustvarila na razvalinah velikih cesarstev več malih držav, s katerimi je treba sedaj računati. Države z monarhistično vladavino se nahajajo sedaj v manjšini, izpremenile pa so se tudi vse politične, socialne, gospodarske in finančne vrednote. Napočila je torej popolnoma nova doba v zgodovini človeštva. Gorje nam, ako ne bi upoštevali velikih sprememb, ki so se izvršile in ako bi se hoteli držati še starih smeric. Storit se pa mora vse, da ostane

mir trajen in zanesljiv. Politika, ki bi vodila da nove vojne, bi obsodila na smrt najmanj dva milijona naših sinov, Italijo pa na nadaljnih petdeset let gospodarske izčrpanosti. Eden izmed najmočnejših mednarodnih činiteljev za vzdrževanje miru bo mednarodna sloga ki jo bo jačila Zveza narodov.«

LDU Rim, 20. okt. (DunKU) Bivši ministrski predsednik Salandra je pisal svojim volilcem pismo, v katerem zavrača trditve, ki jih je Giolitti v svojem govoru dne 12. oktobra v Droneru navajal, ter obenem napada Giolittija, ker ga dolži, da je kriv, da je bila ob izbruhu vojne italijanska armada pomanjkljivo opremljena. Salandra izjavlja, da je brezpogojno za italijanski značaj Reke.

ITALIJANSKE INTRIGE.

LDU Beograd, 20. okt. Iz Berna se poroča z dne 18. t. m.: Italijanska vlada je dala inicijativo za osnovanje nekake zveze med Poljsko, Avstrijo, Madžarsko in Italijo. Kar se tiče Čehoslovaške, je italijanska vlada uvidela, da je ne more odločiti od Jugoslavije in Grške. Zato ni niti poizkušala, pridobiti jo zase. — Italijanski kralj dela na to, da bi madžarski prestol zasedel Duca di Genova, ki bi se imel oženiti s hčerko romunskega kralja Elizabeto. Vsled tega je romunska kraljica odpotovala s pricezinjo Elizabeto v Lausanne.

REŠKO VPRAŠANJE.

Pariz, 20. okt. »Agence Havas« javlja: Italijanski poslanik v Parizu je obvestil ameriškega državnega tajnika Lansinga o načrtu za sporazum v reškem vprašanju, kateri načrt je prinesel v Pariz Tittoni. V smislu tega načrta naj se ustanovi na ozemlju med Reko in Trstom vmesna država, ki naj bi bila pod nadzorstvom Italije. Lansing se dosedaj še ni izrazil o tem načrtu.

ITALIJANI ZBIRAJO ČETE.

LDU Beograd, 20. okt. Iz Berna se poroča z dne 18. t. m.: Kakor se doznava iz nam zanesljivega vira, pošilja italijanska vlada neprestano čimdalje več čet v zasedeno ozemlje.

D' ANNUNZIO UDARI TUDI NA RIM.

Dunaj, 20. okt. D' Annuzio se je izrazil napram posebnemu dopisniku londonskega lista »Daily Express« tako-le: »Jaz sem na Reki in ostanem. Pogajal se ne bom niti z Nittijem niti z Antanto. Ako bo kdo poskusil zavzeti Reko, bo vse zletelo v zrak, ker smo vse pristanišče in tudi posamezne ulice podminirali. Za mano je ves italijanski narod. Ako hočem, mi je že danes na razpolago armada 600.000 mož. S temi udarim, ako bom k temu prisiljen, tudi na Rim, in se ne bom pri tem oziral na nikoogar. Jugoslovanov se ne bojim, ker niso dorasli. Ministrski predsednik Nitti slepari italijanski narod in je izdajica domovine.«

POLJSKE MEJE.

LDU Dunaj, 20. okt. (DunKU) Lvovska »Gazzeta Poranna« poroča iz Varšave, da je po pariških vesteh svet petorice določil vzhodno poljsko mejo. Poljska republika

dobi ves okraj Suwalki, okraj Augustow, toda brez malega severozahodnega kota, večji del okraja Seiny, nadalje od gubernije Grodno okraja Sokul, Bialystok in Bielzk. Meja poteka nato vzdolž Buga do stare avstrijsko-ruske meje in potem ob tej meji do Dnjestra. Meja se v prilog Poljski nekoliko izboči pri Brest Litowsku. Usoda Vilne, Grodnega in Minska še ni odločena.

PROPADANJE AVSTRIJSKE KRONE.

LDU Pariz, 20. okt. (ČTU) Propadanje avstrijske krone napravlja v Parizu resem vtis, ker postajajo vsled tega težave radi preskrbe z živili v Avstriji še večje. Razmišlja se o tem, ali bi ne bilo mogoče priznati pri dobavah živil trdno vrednostno razmerje med krono in med drugimi plačili, neodvisno od padanja in dviganja, da bi se s tem olajšal uvoz živil in obenem dala kroni podpora.

LDU Curih, 20. okt. (ČTU) V Curihu notira danes Dunaj 4.75 proti 5 v soboto, v Amsterdamu 2.45 proti 2.37.

RAZNA POROČILA.

LDU Beograd, 20. okt. Ministrstvo za trgovino je zaprosilo čehoslovaško vlado za dovoljenje za nakup 100 vagonov sladkorne repe, ki je večinoma namenjena jugoslovanskim sladkornim tvornicam.

LDU Beograd, 20. okt. Regent Aleksander je sprejel poslanika čehoslovaške republike Kalino v avdijenci ter se mu je zahvalil, da je čehoslovaška vlada imenovala neki polk »jugoslovanski polk«.

LDU Beograd, 20. okt. Ministrstvo za promet je stopilo v dogovor z madžarsko vlado zaradi ustanovitve železniške zveze med Beogradom in Budimpešto.

LDU Beograd, 20. okt. Včeraj je potovalo preko Beograda 400 čehoslovaških prostovoljcev, ki so se borili v jugoslovanski diviziji na Ruskem.

LDU Beograd, 20. okt. Ministrstvo za socialno politiko je zaprosilo vsa ministrstva, naj mu predložijo seznam ne popolnoma zaposlenega osebja. Osrednja borza za delo namerava to osebje zaposliti.

LDU Beograd, 20. okt. Radi boljšega nadzorovanja šumarstva in rudarstva namerava ministrstvo za šume in rude ustanoviti pokrajinsko ravnateljstvo.

LDU Beograd, 20. okt. Za upravitelja deželnega gledališča v Sarajevu je imenovan znani literat Aleksa Santič.

LDU Beograd, 20. okt. Za načelnika jugoslovanske vojaške misije v Jekaterinodar pri štabu generala Denjikina je določen polkovnik Radoslav Gjorgejevič. Misija odpotuje čez par dni preko Odese v Južno Rusijo.

LDU Beograd, 20. okt. Ministrstvo za pravosodje je odredilo, da morejo začasno postati sodniki ali odvetniki v Vojvodini tudi pravniki brez sodnega izpita, a sodnijski pristavi absolvirani pravniki.

»NOVICE« so nadomestilo za »Slovenca«, »Slovenski Narod«, »Jugoslavijo« in »Slovenskega Gospodarja«.

Izdajatelj: Konzorcij slovenskih dnevnikov.

Tiska tiskarna M. Hrovatin.

Odgovorni urednik Ivan Kovačič.